

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавнє Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

ВІД СВІТОВОЇ ВІЙНИ ДО СВІТОВОЇ ВІЙНИ

"Треба пояснити людям реальну обстановку того, як завелася та війна, що в ній війна народжується, і як безпомічна значимі організації робітників, яка хоч називала себе революційною, перед обличчям війни, що дійсно надходить". (Ленин)

1. ЯК ЦЕ БУЛО 1914 РОКУ.

Чи знали робітники Європи тайну імперіалістичної війни, що насувалася?

Знали й не знали.

Від часу англо-бурської війни й боксерського повстання в Китаю робітничу преса цілого світа казала робітничій класі про розбіжності політичного імперіалізму в його меті. Робітничу преса слідила за загальним пересуванням на шахматній дошці світової дипломатії. На з'їздах II Інтернаціоналу і його секцій ухвалювано резолюції, які підтвердили імперіалізм, відмовляючи йому підтримки й загрожуючи відпором з боку робітничої класи.

Про все це знала меншість робітництва. Величезна більшість жила своїми власними клопотами і не думала про те, що робиться в кабінетах урядів, що планують у своїх офісах фінансові королі, що пригтовляється в затишку військових штабів.

Чи ненавиділа робітничу масу капіталізм?

Вона дуже гостро відповідала на всякий прояв нерівності, що його створював капіталізм. Вона всюди боролася за те, щоб збудувати свої самостійні робітничі партії. Бували хвилини, коли в тій чи іншій капіталістичній країні яскраво вибухали вогні пролетарської ненависті. Це траплялося навіть в Англії — класичній країні लोकства, робітничої аристократії й наадництва робітничих мас.

Коли вождь англійських вуглекопів старенький Кейр-Гарді, путаник і опортуніст, але чоловік, що був глибоко зв'язаний з робітничою масою, прийшов до парламенту, як перший робітничий депутат, з ненавистю висловився про капіталізм, то спікер (голова парламенту) зажадав від него, після старого бюрократичного звичаю, відступлення. Кейр-Гарді відступив. Але своє відступлення, з вогнем ненависті в очах, закінчив окликом: "Будьте ви прокляті!". В цьому дрібному інциденті вибилася та ненависть до капіталізму, яка жила глибоко прихована в серцях англійських робітників.

Коли старик Бебель, прислухуючись до дебатів в німецькому парламенті про надання відпочинку вагітним робітницям, почув, що буржуазні депутати нахально старануться провалити той закон, вказуючи на видатки, що він їх вимагає, він (Бебель) виїшов на трибуну й почав з запалом їх "обкладати" зовсім непарламентарними висловами, заступаючи, хто їх народив, коли вони не хочуть допомогти тій робітничій, яка має стати матір'ю. В салі запанувала тиша і, здавалося, що повилася вогненна пасма, які вказували, що десь в глибокій горіть земля.

Отже, навіть на парламентарних трибунах проривалися ті вогненні гасла, які вказували на думки й почування робітничої класи. Так, робітничу класу усвідомила себе, як окрему класу в період II Інтернаціоналу. Так, вона хотіла боротися з капіталізмом. Але криза капіталізму не заїщала ще так глибоко, щоби ця визискувана класу, стан якої погіршувався з року на рік, відчувала, що треба виступити й боротися на життя й смерть. І в цьому — головна розгадка того, як капіталізм вдалося започаткувати світову імперіалістичну різню.

Світова криза не була ще вистарчаючою гострою. Це дало змогу буржуазії кинути цілий світ в пекло імперіалістичної війни.

Але й при тодішньому стані це не вдалося б їй без великих внутрішніх боїв, коли б навіть той революційний настрої, який був вже тоді в західно-європейській робітничій класі, найбільш організований вияв в політиці соціалістичних партій. Соціалістичні партії допомогли світовій буржуазії цілковито дезорганізувати робітничу класу напочатку війни й таким способом усунули можливість усякого спротиву імперіалістичному наступові.

В Німеччині були десятки тисяч робітників, які, коли б мали провід були б дали бій імперіалізму. Це ж саме можна сказати й про Францію. Австрійські робітники виходили на вулиці, підставляючи груди під багнет, коли йшла справа боротьби за загальний виборчі права. Хіба вони не виїшли б на вулицю, коли б їм сказала партія, що мова йде про їхнє життя, про майбутнє робітничої класи?

Коли насувалася буря, соціал-демократична преса підтверджувала імперіалізм, і робітничі маси вірили, що їхня партія виконає свій обов'язок. Робітничу класу чекала. Приїхала рішуча хвиля діляння. Соціал-демократія базика якесь слова, висловлювала очікування, будила останні сподівання, що проміне чаща сія.

А потім — удар грому, проголошення війни, заклик до зброї. Вся військова машина охопила робітників у свої обійми, і соціал-демократична преса, мійнючи тон, почала писати про небезпеку, що грізить країні, цьому народові, завойованим робітничої класи. І видно було ясно, як соціал-демократія послужила громозводом, що відтягає грим від хати в землю.

Я спотеряв робітничу масу в дні проголошення війни в Берліні. Я був не тільки на робітничих зібраннях, що протестували проти війни перед її проголошенням, але ходив в рішучі дні по робітничих шкільцях, прислухуючись до робітничих балачок в передмістних потягах і проводив дні проголошення війни серед демонструючих народніх мас. Я ніде не стрінув націоналістичного настрою. Вся агітація бур-

жуазної преси про небезпеку, що загрожувала з боку Росії й Франції, не зустрічала в робітничих масах відгуку. Вони з глибоким недо-вір'ям прислухалися до цієї агітації. Навіть коли в хвилю проголошення війни соціал-демократія заговорила тою ж самою мовою, коли вона, надумавшись, почала цитувати Маркса, Енгельса й старого Лібкнехта, щоб доказати робітникам, що треба брати в руки зброю й стріляти свого брата, французького й російського робітника — робітничу масу не була охоплена ніяким воєнним ентузіазмом.

Вона була сувора, недовірлива, але вона була бита. Захляно-європейській робітничі в кожній країні дивилися на свою партію, як на виразниці своїх інтересів. Він не уявляв класової зради з її боку. І він, відчувачи, що партія зараз говорить щось іншого, з найбільшою розгубленістю дивився довкола себе, не розуміючи, що сталося.

Навіть найкращі люди західно-європейської робітничої класи — Роза Люксембург і Карл Лібкнехт — не уявляли собі того, що в наслідку 50-ти літ розвитку робітничої класи сталося щось таке, чого не можна виправити, що на чолі пролетаріату стоять люди, які служать класовому ворогові. Вони говорили про велику помилку людей, які "втратили небосхили", які не розуміли гри ворога, які дали себе обманути, але вони не осмілилися навіть самим собі сказати, що реформізм з'їв соціал-демократичні партії й що вони стали не зброєю революції, а засобом обману робітничої класи в інтересах світової буржуазії.

Всі ми були переконані, що партії, тобто широкі маси, що йдуть за соціал-демократією, виправлять помилку вождів, і що в міру того, як виясниться соціальне обличчя війни, вони будуть примушені повернути знову на шлях класової боротьби. Ми допущали, що частина вождів залишиться по тамтій бік кордону, але не допускати, що мова йде про розкол, в наслідку якого більшість соціал-демократичних партій, їхні вожді і апарат, створений працею мільйонів, перейде до класового ворога. Але власне було так, і це дало буржуазії можливість погнати мільйони робітників на війну, не стривнувши ніде опору.

А раз справа малася так, раз ці мільйони йшли під проводом партії, яка казала, що буде із зброєю в руках битися за ті самі цілі, за які п'ятдесят літ провадилася класова боротьба, за демократію, за затримання здобутків робітничої класи, то робітники старалися затамувати в душі усі сумніви, старалися сами себе переконати, що вони згинуть не як гарматне м'ясо, а як воїни, що й на полі світової різни оставали людьми класового бою.

А потім гору взяла логіка боротьби. Змучений від озвірилої війни робітнич став фізичною, моральною й політичною жертвою імперіалізму, що його підтримувала соціал-демократія, і борювався за справу імперіалізму, як за свою справу. Пролетаріатом це до того часу, поки зтяжність війни, злидні в країні, втрати в окопах, безвідмітність воєнного стану не підняли в душі робітника знову усі сумніви й не заставили його прислухуватися до тої жмінки людей, яка, не зрадивши старих ідей і старих гасел, старалася прорватися до робітничої маси й підняти її на бій проти війни.

Карл Рудбек.

(Кінець буде.)

СПІЛЬНА МОВА -- СПІЛЬНИЙ ІНТЕРЕС

Хай не думає читач, що справді мова йде про спільний фронт трудящих - в боротьбі проти сучасного ладу та ризиків галапсів. Ні, це про ту спільну мову, що її знайшли деякі партійні члени в Торонто і вест-торонто з петлюрівцями. Справа мається так. В цій місцевості видавця йшла неабияка агітація - за створенням кооператив-пекарні. Ініціатори цієї пекарні постаралися наперед зазначити, що майбутня кооператива буде стовити на чисто бізнесовій стопі, не вмішуватись до будь яких політичних напрямків. Словом, безпартійне тіло, якого крім бізнесу й дивідендів світ не обходить. Після зусиль деяких зібрати поважне число вешівців. Останніми, крім звичайних бізнесменів, що розуміють ціну таким кооперативам, стали в більшості робітники й робітничі різні політичних та релігійних переконань. Не забракло і поважного числа членів з українських робітничих масових організацій. В цій різнонародній масі є частина українських товаришів Комуністичної Партії Канади.

На дні відбулось гучне відкриття кооперативу. Ще десь від п'яти до години ранку звернувся на себе увагу "трубний звук". Мешканці стали вибігати з своїх домовок, не знаючи в чім справа. Деякі зривались з постелі і теж повибігали на двір, одягаючи на шкуру руку нічні капоти. А відважливий трубач еїдів в автомобіль й через відчинене вікно щось вигравив, створюючи викликати в глядачів естетичні почування. Це парували візкі й трок завтрішньої кооперативу. Кови повібрані в синьо-жовті та черво-ні відзнаки. Це символ обєднання петлюрівців з більшовіками, це бач, пошана до більшовиків, не треба їх ображувати, а переконати, що між ними і петлюрівцями може бути спільна мова. Отже к чорту політику — давай бізнес. Ось таке посвоячення відбулось в Вест-Торонто на дніх.

Пару тижнів перед відкриттям пекарні відбувся спільний мітинг шерівців в ливниці під трекро - католицькою церквою. Того самого вечера відбувся мітинг відділу ТОДОВИРНАЗУ, але через те, що вел з частини членів пішла на збори шерівців, збори відділу ТОДОВИРНАЗУ були ріденькими, бо на 143 прийшло лише 43. І після цього партійці, що є шерівцями, старануться переконати, що така кооператива може бути корисною для робітничого руху. Нема потреби доказувати, що задана неробітничою кооператива є чисто бізнесове підприємство, під гаслом свей до свого. Факт, що контролю кооперативу взяли в свої руки петлюрівці. Та не в цим річ. Наші партійці-шерівці, що викликали бурю протестів проти себе за свою угордовську опортуністичну роботу й деще старануться стояти на своїому. Симпатки робітничого руху закладають співробітничання деяких сумнівних комуністів з петлюрівцями в бізнесі.

Справа, мабуть, серйозна. Вона дістала широкого розголосу в Торонто. Нічого тут не допоможе формальні закляки до членства про участь в робітничому русі. Тут треба більш радикальних засобів. Коли це відноситься до наших масових організацій чи навіть до партійного членства, то в данім випадку треба сказати оптимістично, що коли економічна криза заставить трудящих Канади під проводом Комуністичної Партії поставити на карту бути або ні, тоді ця частина членства масових організацій, а разом з нею і частина цих партійних товаришів, наживають пятами або стануть по стороні панівної класи.

Наша партфракція на своїх зборах обговорювала справу партійних товаришів, що стали шерівцями кооперативу, пішли на компроміс, що замість участі в економічних та полі-

Економічна й політична класова боротьба та участь в ній масових мовних організацій

РЕЗОЛЮЦІЯ, УХВАЛЕНА XII З'їЗДОМ ТУРФДІМ І ПІДТВЕРДЖЕНА VII КОНВЕНЦІЄЮ РЗТ НА ДОПОВІДЛІ НА З'їЗДІ ТУРФДІМ Т. Т. І. НАВІЗІВСЬКОГО, М. ПОПОВИЧА І С. КАРА.

XII З'їзд ТУРФДім визнає, що теперішня загострена економічна й політична боротьба робітничої класи вимагає від кожної робітничої й бідняцько-фармерської революційної організації точного перевернення й ясного визначення своєї становища до ної.

На тлі загальної післявоєнної кризи капіталізму розгорнулася у всьому капіталістичному світі нечувана досі економічна криза, посилована в таких країнах, як Канада, Сполучені Держави тощо триваючою вже від ряду літ аграрною кризою. В Канаді нагромаджено величезні запаси всяких продуктів промислового виробництва, засипано величезними запасами пшениці елеваторів і всього того нема де збувати. Виробництво дуже значно зменшилося. Майже половина, бо п'ятьсот тисяч всіх промислових робітників позбавлено праці й залишено на виголодження, злидні й нужду. Більшість незможних фермерів поставлено на становищі виголодження й підпорядковано процесові виласновання.

Капіталістична класу намагається всіма способами спихати тягар кризи на плечі працюючих мас. Вона зменшує заробітну платню тим робітникам, що ще працюють, примушує їх працювати менше днів в тижді, але інтенсивніше, раціональніше, й довші години. Вона натискає на заборгованіх фермерів і позбавляє їх їхньої власності на землю. Вона примушує їх платити за фабричні продукти високі ціни в той час, як ціни на фермерські продукти впади до нечуваного низького рівня. Вона підвищує податки на товари, що їх потребують працююче населення країни, а зменшує податки на свої власні доходи.

В наслідок цього по всій країні підноситься голос незадоволення працюючих мас. Щораз частіше виступають робітники на страйки. Росте рух безробітних. Ростуть революційні організації робітників та незможних фермерів. Відбуваються щораз більшого розміру демонстрації проти такого стану справ, за соціальним забезпеченням, за допомогою безробітним тощо. Навіть в реакційних трейд-юніях народилася незадоволення проти зрадничької політики продажної реакційної й соціал-фашистського проводу. Скрізь помітне полівання мас і зростає в них революційний настрої. Класова боротьба щораз більше загострюється.

На цей скрутний час канад-

ська буржуазія поставила при владі консервативний уряд Бенета, який являється виразником політики самої бойової частини канадських імперіалістів. Це уряд, що веде воєнничу митну політику, що веде агресивну боротьбу за ринки збуту товарів канадських капіталістів, що воєнничо захищає вклади канадського капіталу в чужих країнах, що наложив заборону на довіз радянських товарів до Канади та поставив себе на самому передній в намагаючись створення економічної блокади проти Радянського Союзу, що ухвалює бюджет виголодження працюючих мас, не даючи ні цента на підмогу безробітним і зруйнованим кризою незможним фермерам, що йде бойовим наступом проти революційного руху робітників та незможних фермерів, допомагаючи канадським капіталістам в їхньому дальшому знижуванні й так невинногом життєвого рівня працюючих мас.

На допомогу буржуазії йдуть зараз реакційні трейд-юнії лідери й соціал-фашисти, що посилюють свою зрадничьку діяльність для того, щоб поборювати революційний рух працюючих мас і допомагати буржуазії рятувати капіталістичне господарство із кризи. Вони організують свої сили, зміцнюють свою роботу серед робітників та фермерів, намагаючись відтягати їх від революційної боротьби проти капіталізму. Вони являються найнебезпечнішими ворогами визвольної боротьби працюючих мас і проти них революційні організації робітників і фермерів мусять вести нещадну боротьбу.

Революційний робітничий рух в Канаді ще кволий, але він росте й міцніє. Поряд з реформістськими трейд-юніями осередками, що до них треба зарахувати "Трейдс енд Лейбор Конгрес", який складається з так званих міжнародних трейд-юній Америки й Канади (під проводом Мура), Ол Кенеді Конгрес оф Лейбор, що складається з секційних канадських юній (під проводом Мошера), католицької юній провінції Квебеку (під проводом католицької церкви), нещодавно повстав і росте осередок революційного трейд-юнійного руху Воркерс Юніті Ліг, секція Червоного Профінтерну. До цього останнього приєднуються

всі революційні трейд-юнії, що повстають головним чином з організування досі неорганізованих робітників, а також і такі юнії революційно настроєних робітників, як Майн Воркерс Юніон оф Канада тощо, які й опозиційні групи, що організуються в реформістичних юніях. Всі реформістичні трейд-юнії охоплюють досі менш як четвертину всіх промислових робітників Канади. Воркерс Юніті Ліг ставить собі за завдання організувати неорганізованих ще робітників, для чого має широке поле до праці, а також завойовувати робітників в реформістичних юніях під свій вплив, щоб вести їх на шлях революційної боротьби.

Єдиною політичною партією робітничої класи й бідняцького фермерства, що веде одверту боротьбу проти капіталізму, є Комуністична Партія Канади. Вона ще встигла проникнути в маси працюючих. Робітничі й незможницькі фермерські маси ще не усвідомили собі як слід необхідності політичної боротьби й значіння та потреби комуністичної партії у дій боротьбі. Партія не змігала ще звязатися з цими масами, але вплив її росте з кожним днем, бо для цього існують зараз всі сприятливі передумови. Комуністична Партія Канади росте своїм членством і є на шляху до перетворення у справжню масову партію канадського пролетаріату. Вона є єдиним провідником робітничого й незможного фермерства в щораз гострішій та щораз запеклішій боротьбі проти канадської буржуазії.

За допомогою Комуністичної Партії Канади повстає й розгортають під її ідеологічним проводом свою діяльність такі незвичайно важливі, загально класові допоміжні організації працюючих Канади, як Канадська Робітнича Оборонна Ліга, що обороняє переслідуваних і увязюваних революційних борців робітничої класи, Міжнародна Робітнича Допомога, що допомагає робітникам в-страйковій боротьбі тощо; Другі Радянського Союзу, що сприяють успішному розвиткові Радянського Союзу й оборонять його перед ворогами тощо. В протиставленню до реакційних фермерських організацій (Юнайтед Фармерс тощо), повстал революційна організація незможних фермерів — Фармерс Юніті Ліг, що в спільці з революційними робітничими організаціями провадить боротьбу

(Продовження на 3-ій сторони.)

итчних боях канадського робітничого під проводом партії, не тільки що не беруть участі, але осталися глухими, заперхав або просто наплювали на це, бо погоня за дивідендами заняла в них центральне місце. Збори рішили повести боротьбу проти опортуністів, не сприяючи ні перед чим, даючи до відома трудящих, що не Комуністична Партія Канади приймуде консолідацію з ворогами робітничого руху, а лише деякі найбільш не видержані опортуністичні елементи, яким не місце в партії. Не словами, а ділами опортуністи можуть себе оправдати, пориваючи всякі звязки з такою родою бізнесовими інституціями — зрадничими капіталістичної господарики.

Ці партійці, до яких це відноситься, повинні зрозуміти раз на все, що база партійної роботи — це індустрія, де визискується праця. Взяти провід в економічній боротьбі, провід серед безробітних, а не

в бізнесовім підприємстві, в леднем випадку в пекарні, де немає статута заборонять роду відкрити про робітничий рух, з одіого боку, а з другого — це викрут — бо ніякої агітаційної роботи партійці-шерівці й не думають там робити. Дивіденди і тільки дивіденди — це годовне габло.

На тих зборах винесено таку резолюцію:

Українська партійна фракція в Вест-Торонто засуджує тих партійних товаришів, що пішли на явну угоду з ворогами робітничого руху, знаходячи спільну мову в бізнесі. Товариші, що закупили шері, впоноч своїм кроком в робітничі маси соціал-демократичні ілюзії, що через бізнесові кооперативи, які ясно зазначили свою безпартійність і поірають капіталістичну систему, робітничу класу може полекити своє життя, а не дорогою шпертої класової боротьби, що з кожним днем загострюється. Це явно опортуністичне став-

лення до робітничого руху, що обеззброєно робітничу класу перед наступом капіталізму на її життєвий уровень, мусять бути поборене, вирване з корінням. Найширшого пояснення членам масових організацій про участь в загальній боротьбі канадського пролетаріату під проводом Комуністичної Партії Канади.

За партфракцію в Вест-Торонто

Я. Семенов.

Замітка Редакції. — Ми не бажали б, щоб наші читачі винесли із цієї статті тов. Семенова те вражіння, що вона спрямована проти кооперативів взагалі. Є робітничі кооперативи, які слід підтримувати. Але та кооператива, про яку йде мова в повнішій статті — це є звичайне бізнесове підприємство і хто його підтримує, той відкоковито розходиться з класовою боротьбою, а співпраця з її явними ворогами.